

مبانی
پژوهش
در علوم تربیتی

نویسندگان:
علی جان حسینی
نفیسه خلیلی
مدرسین دانشگاه آزاد اسلامی واحد بهشور

۱۳۹۱

روحین مهر

ناشر برگزیده استان مازندران

سرشناسه: حسنی، علی جان، ۱۳۵۹ -
عنوان و نام پدیدآور: مبانی پژوهش در علوم تربیتی / نویسندگان علی جان حسنی،
نقیسه خلیلی .

مشخصات نشر: ساری: روجین مهر، ۱۳۹۱.

مشخصات ظاهری: ۱۹۶ ص.

شابک: 978-600-5884-98-2.

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه

موضوع: آموزش و پرورش -- تحقیق -- روش‌شناسی.

موضوع: تحقیق

شابک افزوده: خلیلی، نقیسه، ۱۳۵۸ -

رده بندی کنگره: LB۲۸/۱۰۲۸ ج۱۶م ۱۳۹۱

رده بندی دیویی: ۳۷۰/۲۲

شماره کتابشناسی ملی: ۲۷۹۰۴۲۲

مشخصات کتاب:

مبانی پژوهش در علوم تربیتی

نویسنده: علی جان حسنی، نقیسه خلیلی

ناشر: انتشارات روجین مهر با همکاری مرکز نشر اسلوب علمی

صفحه آرایشی: مهدیه رزاقی (روجین مهر)

طرح جلد: آمنه خلیلی خلیل

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۸۸۴-۹۸-۲

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

چاپ: نخست، ۱۳۹۱

قیمت: ۶۷۰۰ تومان

روجین مهر ساری، بلوار خزر-کوی سیدالشهدا کوی صدف ساختمان روجین

تلفن: ۰۹۱۱۳۵۵۰۰۵۲ - همراه: ۰۱۵۱-۳۲۱۵۶۹۲-۳

بخش نخست: کلیات و رویکردهای علمی

گفتار اول: روش علم

گفتار دوم: موضوع تحقیق

۳۵	آغاز سردرگمی
۴۶	انتخاب موضوع
۴۹	مروری آثار گذشته
۵۱	اهداف تحقیق
۵۳	تدوین مسئله تحقیق
	گفتار سوم و چهارم: مفاهیم و تعاریف، فرضیات
۵۹	مفهوم
۶۳	فرضیات تحقیق
۶۶	ویژگی‌های فرضیه
۶۷	انواع فرضیه
۶۸	منابع فرضیات
۷۱	انواع پرسش‌های پژوهش
۷۱	فرضیه سازی
۷۲	متغیر
۷۳	انواع متغیر
	گفتار پنجم: مقیاس و طیف‌ها
۷۹	مقیاس

۷۹	اندازه گیری متغیر
۸۰	مقیاس های اندازه گیری متغیرها
۸۱	انواع مقیاس ها
۸۵	طبقات ها

بخش دوم: روش های پژوهش

گفتار ششم: تحلیل محتوی

۹۷	روش تحلیل محتوی
۹۷	شرایط کلی تحلیل محتوای کیفی
۹۸	تهیه طبقات تحلیل
۹۸	اشکالات تحلیل محتوای کیفی
۹۹	دیگر انواع تحلیل محتوا
۱۰۰	قابلیت اعتماد و اعتبار تحلیل محتوی
	گفتار هفتم: آزمایش و شبه آزمایش

۱۰۵	روش آزمایش و شبه آزمایش
۱۰۷	سطوح تحقیق آزمایشی

۱۰۷	انواع تحقیقات آزمایشی
۱۱۰	مطالعات مشاهده‌ای
۱۱۰	آزمایشات میدانی
۱۱۱	اعتبار در تحقیق آزمایشی
۱۱۵	کنترل محیطی در روش آزمایشی
۱۱۶	مطالعات نیمه آزمایشی
	گفتار هشتم: مشاهده
۱۲۱	مشاهده
۱۲۱	انواع مشاهده
۱۲۸	ساختار مشاهده
۱۲۹	محتوای مشاهده
۱۲۹	کاربردهای تکنیک مشاهده
۱۳۰	مراحل انجام مشاهده
۱۳۵	طریقه‌ی اعمال کنترل
۱۳۶	اعتبار در روش مشاهده
۱۳۷	مزایا و محدودیت‌های روش مشاهده
	گفتار نهم: پیمایش
۱۴۳	روش پیمایش

۱۴۳	ویژگی‌های روش پیمایش
۱۴۴	انواع تحقیق‌های پیمایشی
۱۴۵	انواع طرح‌های تحقیق پیمایشی
۱۴۸	روش گردآوری داده‌ها
۱۵۱	ویژگی اصلی پرسش‌ها

بخش سوم: انتخاب و سنجش

گفتار دهم: نمونه‌گیری

۱۵۷	نمونه‌گیری
۱۵۷	دلایل نمونه‌گیری
۱۵۸	اصطلاحات مرتبط با نمونه‌گیری
۱۵۸	طراحی نمونه تحقیق
۱۶۰	انواع نمونه‌گیری
۱۶۰	نمونه‌گیری احتمالی
۱۶۳	نمونه‌گیری غیراحتمالی

گفتار یازدهم: اطلاعات و داده‌ها

۱۶۹	اطلاعات و داده‌ها
۱۶۹	جمع‌آوری آمار و اطلاعات در ایران

۱۶۹	آمار چیست
۱۷۰	اهداف علم آمار
۱۷۱	مباحث اصلی علم آمار
۱۷۱	جمع آوری داده‌ها
۱۷۲	کد گذاری بعدی داده‌ها
۱۷۳	تحلیل نتایج
۱۷۴	اندازه های گرایش مرکزی داده‌ها
۱۷۸	ضرورت کاربرد کامپیوتر در تحقیقات
	گفتار دوازدهم: بحث و جمع بندی
۱۸۱	بحث
۱۸۹	منابع و مآخذ

مقدمه

فرایند پژوهش با کشف و یادگیری چیزهای نوین همراه است، یعنی فرایندی اندیشه‌ای، ادراکی و نوآور. عدم توجه و اهمیت ندادن به امر پژوهش، نادیده پنداشتن توان بالقوه‌ی پژوهش در آگاه کردن انسان است. پژوهش اولویت ملی و زیربنای توسعه‌ی هر کشور است.

بسیاری از محققان تاریخ اندیشه‌های بشری نشان داده‌اند که علم تحت نفوذ اندیشه‌ای علمی ملی است. عبارت دیگر هنوز بخشی از موضوعات و مسائل جدید بر روی شانه‌های غول‌های علمی قدیم (دانشمندان گذشته) ایستاده است. البته ترکیب و تلفیق نیز موضوعی است که در تولید موضوعات جدید در علوم نقش دارد بدین معنی که از راهبردهای بین رشته‌ای نمودن علوم می‌توان به مرزهای نوینی از دانش دست یافت. ولی از آنجا که سازمان‌های حکمرانی و دولتی در حال حاضر منبع اساسی حمایت مالی از تحقیقات علمی هستند نمی‌توان نقش آن‌ها را در جهت‌دهی به منابع علمی در مسیرهای مشخص مورد تردید قرار داد. در نتیجه سازمان‌ها بیشتر موضوعات و مسائل ظاهری یا غیر ظاهری سازمان‌شان را برجسته می‌نمایند در نتیجه ابتکار عمل را از محقق خواهند گرفت اما این مهم در مورد دانشجویان کمتر جدی است چون بطور نسبی خودشان بیشترین تاثیر و نفوذ را در تحقیق و انتخاب موضوع‌شان خواهند.

واژه دانش (Knowledge) که در زبان فارسی اسم مصدر از فعل دانستن است مترادف با تحصیل شناخت و آگاهی است، هرچند که در مواردی آن را در رابطه با علم که بعنوان مترادف با علم نیز تعریف کرده‌اند، و واژه دانشمند که معادل کلمه انگلیسی (Scientist) بکار می‌رود نیز بر همین اساس ساخته شده است. (محسنی، ۱۳۸۸).

علم به معنی دانستن و آگاهی می‌باشد و شامل مجموعه فعالیت‌های منظم و منسجمی است که به کمک آن واقعیت‌های جهان خارج در کنار هم گذاشته می‌شود.

پژوهشگر کلیه پدیده‌هایی را که با این موضوع در ارتباط هستند را مشخص می‌کند و ممکن است براساس اطلاعات موجود روابط درونی بین پدیده‌ها را تعیین کند. بدین ترتیب او نظریه‌ای را بوجود می‌آورد؛ نظریه‌ای که از مجموعه‌ای از تعاریف و پیشنهادها درباره تعدادی متغیر به هم پیوسته را بررسی می‌کند و آن پابرجاست تا زمانی که اعتبار نظریه زیر سوال رود و آن زمانی است که فرضیه‌ها رد شوند یعنی اگر فرضیه‌ها که براساس اگر و آنگاه باشند درست از آب در نیایند و یا اگر حادثه الف بعد از حادثه ب به وقوع نپیوندد اعتبار نظریه زیر سوال می‌رود. نظریه‌ها ماهیت کلی و منطقی دارند در حالی که فرضیه‌ها محدودتر و مشخص‌ترند.

www.ketaboo.ir